

Sylabus przedmiotu na studiach doktoranckich

Nazwa przedmiotu	Elementy filozofii nauki
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Filozofii
Język przedmiotu	Polski
Efekty kształcenia dla przedmiotu ujęte w kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	<p>Doktorant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dysponuje przeglądowną wiedzą na temat głównych problemów metodologii i ogólnej filozofii nauki oraz wybranych zagadnień filozofii fizyki • zna główne argumenty w sporach filozoficznych dotyczących omawianych zagadnień • zna podstawową terminologię fachową w poznanym zakresie filozofii nauki w języku polskim i angielskim <p>oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie właściwie ocenić trudność i doniosłość zagadnień filozoficznych • potrafi przeczytać ze zrozumieniem i kompetentnie zreferować współczesny tekst z filozofii nauki • w oparciu o zrozumienie argumentacji potrafi odpowiedzialnie zająć stanowisko w sporach filozoficznych <p>a także</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi rzeczowo i asertywnie bronić swoich poglądów filozoficznych • jest w stanie podjąć partnerski, merytoryczny dialog interdyscyplinarny z filozofami
Typ przedmiotu (obowiązkowy/fakultatywny)	Fakultatywny
Semestr/rok	semestr letni / (dowolny rok studiów doktoranckich)
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzącej/prowadzących przedmiot	Dr hab. Jan Czerniawski
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany przedmiot	
Sposób realizacji	Seminarium
Wymagania wstępne i dodatkowe	
Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi	3
Bilans punktów ECTS	<p>Udział w seminarium: 15 x 2 = 30 godz. Przygotowanie do zajęć: 15 x 3 = 45 godz. Przygotowanie referatu: 1 x 5 godz. Razem: 80 godz. pracy doktoranta = 3 ECTS</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Referaty uczestników, dyskusja referowanego tekstu z udziałem pozostałych uczestników oparta na jego uprzedniej lekturze, wyjaśnienia prowadzącego, indywidualne konsultacje dla zainteresowanych

Metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia uzyskanych przez doktorantów	Przydzielanie przez prowadzącego punktów za referat oraz za merytorycznie wartościowy udział w dyskusji na seminarium dla najaktywniejszych uczestników
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Minimalną podstawą zaliczenia jest regularne uczęszczanie na zajęcia, zaś ocena końcowa uzależniona od ilości punktów za referat i aktywność zebranych w trakcie kursu
Treści przedmiotu	<p>Podstawowe zagadnienia metodologii nauk przyrodniczych: natura wnioskowań dedukcyjnych, problem indukcji, problem demarkacji, falsyfikacjonizm a metoda hipotetyczno-dedukcyjna, problem Duhema a teza Duhema-Quine'a, teoretyczne obciążenie obserwacji a teza o niewspółmierności teorii naukowych, rewolucje naukowe a racjonalność nauki.</p> <p>Nauka a rzeczywistość: realizm naukowy a instrumentalizm i realizm bezpośredni, pozytywistyczna koncepcja nauki, klasyczna koncepcja prawdy i semantyczne podejście do teorii, argument z niedookreślenia teorii przez dane, koncepcje wyjaśniania naukowego, wnioskowanie do najlepszego wyjaśnienia a realizm, empiryzm konstruktywny, realizm strukturalny.</p> <p>Wybrane problemy filozofii fizyki: determinizm a przyczynowość, przewidywalność i fatalizm, determinizm laplace'owski i nie-laplaceowski, deterministyczne teorie fizyczne, wieloświatowe podejście do indeterminizmu a koncepcja rozgałęzionej historii i rozgałęzionej czasoprzestrzeni, logiczne problemy z upływem czasu, geometryczna i dynamiczna interpretacja teorii względności a upływ czasu, pojęcia fizyczne, metafizyczne i profizyczne</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej	<p>Literatura podstawowa:</p> <p>N. Belnap, „Branching histories approach to indeterminism and free will”, <i>PhilSci Archive</i>, online</p> <p>J. Earman, <i>A Primer on Determinism</i>, rozdz. 2</p> <p>J. Ladyman, <i>Understanding Philosophy of Science</i></p> <p>H. Putnam, “Time and physical geometry”, <i>Journal of Philosophy</i> 1967</p> <p>“Time”, <i>The Stanford Encyclopedia of Philosophy</i>, online</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>J. Czerniawski, <i>Czas, przestrzeń, ruch</i></p> <p>J. Gołosz, <i>Upływ czasu i ontologia</i></p> <p>A. Grobler, <i>Metodologia nauk</i></p>